

Slovenija bo postala triindvajseta polnopravna članica Evropske vesoljske agencije

Predsednik Vlade Republike Slovenije Robert Golob in generalni direktor Evropske vesoljske agencije (ESA) Josef Aschbacher sta 18.06.2024 podpisala sporazum, na podlagi katerega bo Slovenija postala polnopravna članica ESA po izteku veljavnega pridružitvenega sporazuma 1. januarja 2025.

Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Evropsko vesoljsko agencijo v zvezi s pristopom Republike Slovenije h Konvenciji o ustanovitvi Evropske vesoljske agencije in povezanimi pogoji je predsednik vlade podpisal na podlagi mandata, ki ga mu je podelila vlada na svoji 105. redni seji 30. maja 2024.

Predsednik vlade dr. Golob je ob tej priložnosti izpostavil: »Rad bi se iskreno zahvalil obema ekipama, tako ekipi ESA kot naši ekipi, da sta sklenili to pomembno pripravljalno dejanje. Po tem podpisu se pravo delo šele začne. Slovenija morda ni največja ali najbolj bogata, lahko pa tekmuje z izjemnimi idejami.« Dodal je, da bo Slovenija aktivno sodelovala in prispevala s svojim znanjem, strokovnjaki in inovativnimi pristopi. »Če želimo biti na ravni EU globalno konkurenčni, potem je vesoljska tehnologija eno izmed ključnih področij. Pohvale ESA, ki je v središču teh prizadevanj,« je dejal premier. "Veselim se, da bomo lahko opravljali koristno delo, ne samo za Slovenijo ali ESA, temveč za celotno človeštvo. Kajti to je tisto, za kar gre na področju vesoljske tehnologije," je sklenil premier dr. Robert Golob.

»Slovenski vesoljski sektor je sestavljen iz pogumnih entuziastov. Zanje ne velja rek, 'Samo nebo je meja'. Zanje ni meja, saj si postavljajo cilje, ki presegajo vse znane meje. Na ta način predstavljajo tudi naše družbene omejitve. Ponosen sem na to, kako daleč smo prišli s skupnimi močmi. Verjamem, da bomo polnopravno članstvo v ESA izkoristili do zadnje priložnosti in ponesli Slovenjo še dlje v vesolje,« je povedal **minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han**, pod katerega resor sodi tudi slovenski vesoljski sektor in Slovenska vesoljska pisarna, ki je zaslužna za uspešen zaključek pogajanj za polnopravno članstvo Slovenije v ESA.

Generalni direktor ESA Josef Aschbacher je spomnil: »Od prvega sporazuma o sodelovanju, sklenjenega pred 15 leti, je minilo že kar nekaj časa. Ta podpis je ključni mejnik ne le za Slovenijo, temveč tudi za ESA, ki se je 50 let po svoji ustanovitvi izkazala za še vedno privlačno, saj je bila preoblikovana, da bi se prilagodila sedanjim pričakovanjem in izzivom.«

Ob tem je Aschbacher poudaril: »Današnji podpis priča o trajni zavezanosti zaporednih slovenskih vlad vesoljskim dejavnostim ter o skupnih prizadevanjih Pisarne za vesolje v okviru Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport ter ekip ESA v različnih direktoratih. Takšna prizadevanja so že privedla

do kar nekaj zgodb o uspehu. Zdaj začenjamo novo obdobje. Sloveniji želim uspešno vključitev v ESA in evropsko vesoljsko dobavno verigo.«

Polnopravno članstvo Republike Slovenije prinaša prednosti in nove priložnosti, pa tudi dodatne finančne in kadrovske obveznosti. Dodatno bo **odprlo vrata za sodelovanje slovenskih podjetij** v programih, v katerih slovenski vesoljski sektor doslej ni mogel sodelovati. Gre za dva programa, ki predstavljata jedro te agencije in sicer temeljni tehnološki raziskovalni program ter znanstveni program. Možnost za sodelovanje v teh programih kaže na zrelost slovenskega vesoljskega sektorja. Omogoča enakopravno sodelovanje z drugimi članicami ESA pri sprejemanju ključnih odločitev, hkrati pa je tudi priznanje Sloveniji, da izpolnjuje zahtevne kriterije za polnopravno članstvo, ki jih določa ESA. Polnopravno članstvo prinaša tudi dodatne kadrovske obveznosti, saj bo Slovenija sedaj sodelovala v vseh ključnih telesih ESA. Ta namreč na podlagi konvencije deluje po skrbno premišljenih in učinkovitih administrativnih postopkih. Agencija vključuje ne le (po novem) 23 polnopravnih članic, pač pa tudi sodelovalno članico Kanado, tri pridružene članice, sklenjene pa ima še sporazume o sodelovanju s štirimi članicami EU ter z Evropsko komisijo.

Polnopravno članstvo Slovenije bo brez dvoma **povečalo prepoznavnost Slovenije** kot čedalje pomembnejše akterke v mednarodnem vesoljskem prostoru. To pa bo slovenskim podjetjem omogočilo tudi nadgradnjo sodelovanja s podjetji drugih držav članic ESA in pridobivanje novih komercialnih projektov. Članarina za polnopravno članstvo, ki jo bo Slovenija po novem letno plačevala, se bo izračunavala na osnovi deleža bruto družbenega dohodka države članice, se pa, podobno kot vplačila v izbirne programe ESA, ki jih Slovenija že plačuje, vračala nazaj v Slovenijo preko projektov naših podjetij in institucij v temeljnem tehnološkem raziskovalnem programu ter znanstvenem programu. Poleg članarine bo Slovenija ob pristopu plačala tudi enkratni znesek v višini 1,7 milijona evrov.

Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Evropsko vesoljsko agencijo v zvezi s pristopom Republike Slovenije h Konvenciji o ustanovitvi Evropske vesoljske agencije in povezanimi pogoji, ki ga je predsednik vlade Golob podpisal na sedežu ESA v Parizu, bo po podpisu posredovan še v ratifikacijo v Državni zbor Republike Slovenije.

Govor predsednika vlade pošiljamo na naslednji povezavi: <https://we.tl/t-sHJfQtqp03>